

Rafał Pecka

Polityka rachunkowości od kuchni

czyli jak i dlaczego prowadzić/nie
prowadzić działalność odpłatną i
gospodarczą w NGO

Działalność gospodarcza – szansa czy zagrożenie

- Dlaczego Ustawodawca postanowił limitować prowadzenie działalności gospodarczej przez organizacje pozarządowe?
- Działalność gospodarcza – definicje:
 - Dz.U.2015.0.584 t.j. - Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej
 - Art. 2. Pojęcie działalności gospodarczej
 - Działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Działalność gospodarcza – rozumienie powszechne

- Działalność cykliczna
- Podejmowana w celu zarobkowym
- Cel: osiągnięcie zysku
- Obarczenie ryzykiem podejmowanej działalności

Działalność statutowa w organizacjach pozarządowych

- USTAWA z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
 - Art. 6. Działalność pożytku publicznego nie jest, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 1, działalnością gospodarczą, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, i może być prowadzona jako działalność nieodpłatna lub jako działalność odpłatna.
 - Art. 7. Działalnością nieodpłatną pożytku publicznego jest działalność prowadzona przez organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4, za które nie pobierają one wynagrodzenia.

Działalność odpłatna pożytku publicznego

- USTAWA z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- Art. 8. 1. Działalnością odpłatną pożytku publicznego jest:
 - 1) działalność prowadzona przez organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4, za które pobierają one wynagrodzenie;
 - 2) sprzedaż wytworzonych towarów lub świadczenie usług w zakresie:
 - a) rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), lub
 - b) integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225, z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. Nr 94, poz. 651, z późn. zm.);
 - 3) sprzedaż przedmiotów darowizny.

Cel prowadzonej działalności odpłatnej

- USTAWA z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- Art. 8.
 - 2. Przychód z działalności odpłatnej pożytku publicznego służy **wyłącznie prowadzeniu działalności** pożytku publicznego.

Polityka rachunkowości

- Podjęcie działalności gospodarczej
 - Wyodrębnienie księgowe - umocowanie w Polityce Rachunkowości
 - Decyzja Zarządu podstawą do modyfikacji PR i wprowadzenia rozwiązań pozwalających na rozliczanie DG
 - Zakład – jako forma prowadzenia wyodrębniona fizycznie lub organizacyjnie
 - Modyfikacje planu kont i systemu FK

Zakład – forma wyodrębnienia

- Zakład ‚wewnętrzny’
 - Forma często używana do rozliczania poszczególnych źródeł finansowania, projektów dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych, środków UE
 - Brak odrębności fizycznej – działania na terenie organizacji, jej baza lokalowa, często tożsamość bazy środków trwałych
 - „Sztuczna struktura organizacyjna” – kierownik, pracownicy
 - Wyodrębnienie w ramach planu kont w celu ewidencyjnym kosztów i przychodów związanych z prowadzoną działalnością

Zakład – forma wyodrębnienia

- Zakład ‚wewnętrzny’ - niebezpieczeństwa
 - Skomplikowanie rozliczeń – dokumenty finansowe często dotyczą zazębiających się obszarów kosztowych, np., koszty najmu, czynszowe – do rozliczania proporcjonalnego
 - Dalsze komplikowanie się rozliczeń w przypadku realizacji z wielu źródeł finansowania – konieczność wielkiej dbałości o przygotowanie procedur rozliczania kosztów i sformalizowanie tej procedury
 - Niebezpieczeństwo „podwójnego finansowania tego samego wydatku” – za późne opracowanie dokumentu z jednego źródła może spowodować jego rozliczenie z innym źródle

Zakład odrębny

Zakład
„wyodrębniony”
fizycznie

Inne miejsce prowadzenia działalności

Zgłoszenie pod odrębnym REGON'em

Wyodrębniona struktura organizacyjna

W zależności od przyjętych zasad – pełnej odrębności podatkowej czy częściowej – odrębne księgi

Sporządzanie jednego sprawozdania finansowego jeśli ułomna odrębność podatkowa

Zakład odrębny

Zalety

- Łatwość wyodrębnienia kosztowo – przychodowego
- Łatwość zarządzania - poprzez jasną strukturę organizacyjną
- Odrębna księgowość – łatwiejszy dostęp do bieżących danych finansowych, jakże istotnych przy prowadzeniu działalności gospodarczej – istotna efektywność

Wady

- Podniesiona kosztochłonność – rozbudowana struktura, także terytorialnie może podnosić koszty prowadzenia działalności gospodarczej
- Zarząd – konieczność odpowiadania za decyzje skutkujące finansowo także przez zakłady

Zakład odrębny - wyodrębniony

Zakład odrębny

- Odrębne księgi rachunkowe
- Odrębny NIP – w przypadku odrębności podatkowej
- Wyodrębnienie miejsca – ułatwienie kosztowe

Zakład wyodrębniony wewnątrznie

- Wspólne księgi – wyodrębnienie kontami
- Wspólne NIP i Regon
- Tożsamość miejsca

Działalność odpłatna - kosztorysowanie

Budżetowanie klasyczne 'kwotowe'

Określona suma budżetu

Proporcjonalny podział
środków w ramach sumy

Trudności z dopasowaniem
budżetu do harmonogramu

Budżetowanie nowoczesne 'zadaniowe'

Źródło – zadania do realizacji

Wpisanie zadań w harmonogram

Budżety częściowe
poszczególnych zadań

Suma budżetu jako pochodna
budżetów częściowych

Kosztorysowanie zadania

- Ustawa z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości
 - Art. 28
 - 3. Koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu.
 - Koszty bezpośrednie obejmują:
 - wartość zużytych materiałów bezpośrednich,
 - koszty pozyskania i przetworzenia związane bezpośrednio z produkcją i
 - inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem produktu do postaci i miejsca, w jakich się znajduje w dniu wyceny.
 - Do uzasadnionej, odpowiedniej do okresu wytwarzania produktu, części kosztów pośrednich zalicza się zmienne pośrednie koszty produkcji oraz tę część stałych, pośrednich kosztów produkcji, które odpowiadają poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych. Za normalny poziom wykorzystania zdolności produkcyjnych uznaje się przeciętną, zgodną z oczekiwaniami w typowych warunkach, wielkość produkcji za daną liczbę okresów lub sezonów, przy uwzględnieniu planowych remontów. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie kosztu wytworzenia produktu, jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży netto takiego samego lub podobnego produktu, pomniejszonej o przeciętnie osiągnięty przy sprzedaży produktów zysk brutto ze sprzedaży, a w przypadku produktu w toku - także z uwzględnieniem stopnia jego przetworzenia.

Kosztorysowanie zadania

- Do kosztów wytworzenia produktu nie zalicza się kosztów:
 - 1) będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych i strat produkcyjnych;
 - 2) ogólnego zarządu, które nie są związane z doprowadzaniem produktu do postaci i miejsca, w jakich się znajduje na dzień wyceny;
 - 3) magazynowania wyrobów gotowych i półproduktów, chyba że poniesienie tych kosztów jest niezbędne w procesie produkcji;
 - 4) kosztów sprzedaży produktów.

Źródła weryfikacji kosztów

- Koszty bezpośrednie
 - Historycznie- faktury, rachunki
 - Wycena od dostawców
 - Wycena w cenach rynkowych – ogólnie dostępne źródła, portale aukcyjne
- Koszty pośrednie
 - Historycznie – znane narzuty, weryfikowalne historycznie [np., faktury za czynsze, media – w proporcjach przynależnych danej produkcji]
 - Szacunki, sporządzone w oparciu o dostępne dane

Archiwizacja źródeł weryfikacji i podstaw kalkulacji

Dokumenty będące podstawą kalkulacji muszą zostać zarchiwizowane w sposób trwały

Konieczność udowodnienia wyceny za kilka lat

Trudności z uzyskaniem danych ze starych nośników danych

Dziękuję za uwagę